

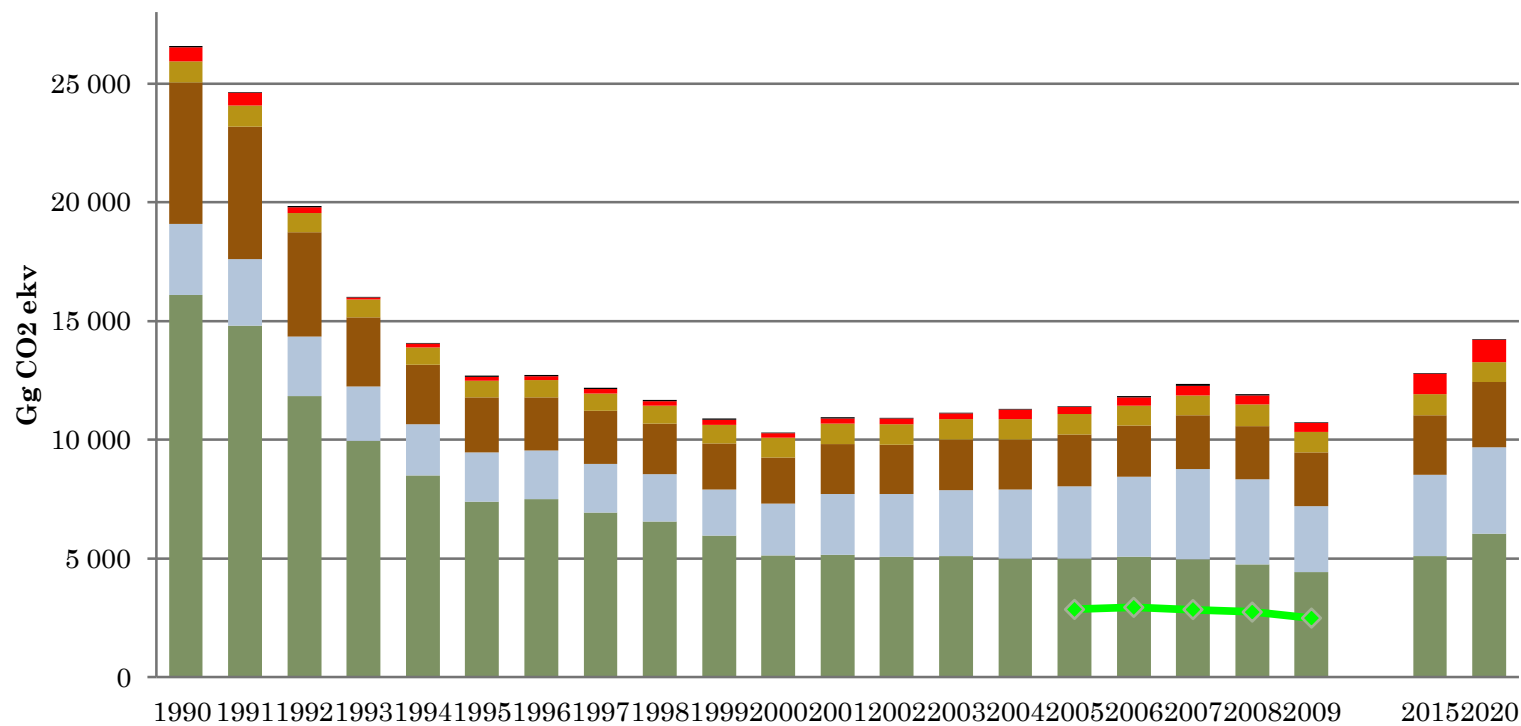
KLIMATA POLITIKA UN TĀS ĪSTENOŠANA LATVIJĀ

Linda Leja

VARAM Klimata politikas un tehnoloģiju departaments

18.10.2012.

LATVIJAS KOPĒJĀS EMISIJAS UN EMISIJU PROGNOZE 2020.GADAM

Enerģētika

Lauksaimniecība

Rūpnieciskie procesi

ETS

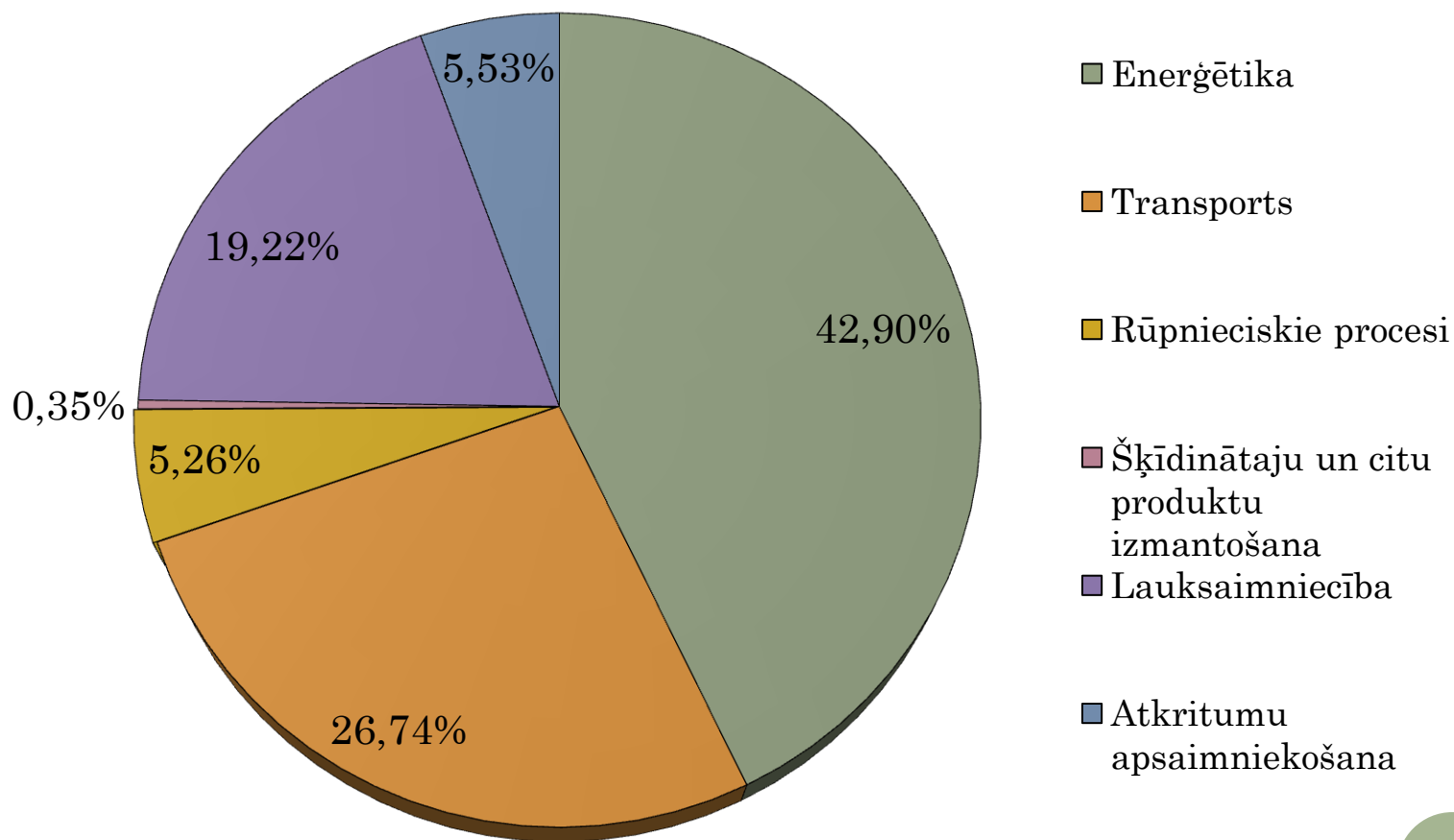
Transports

Atkritumu apsaimniekošana

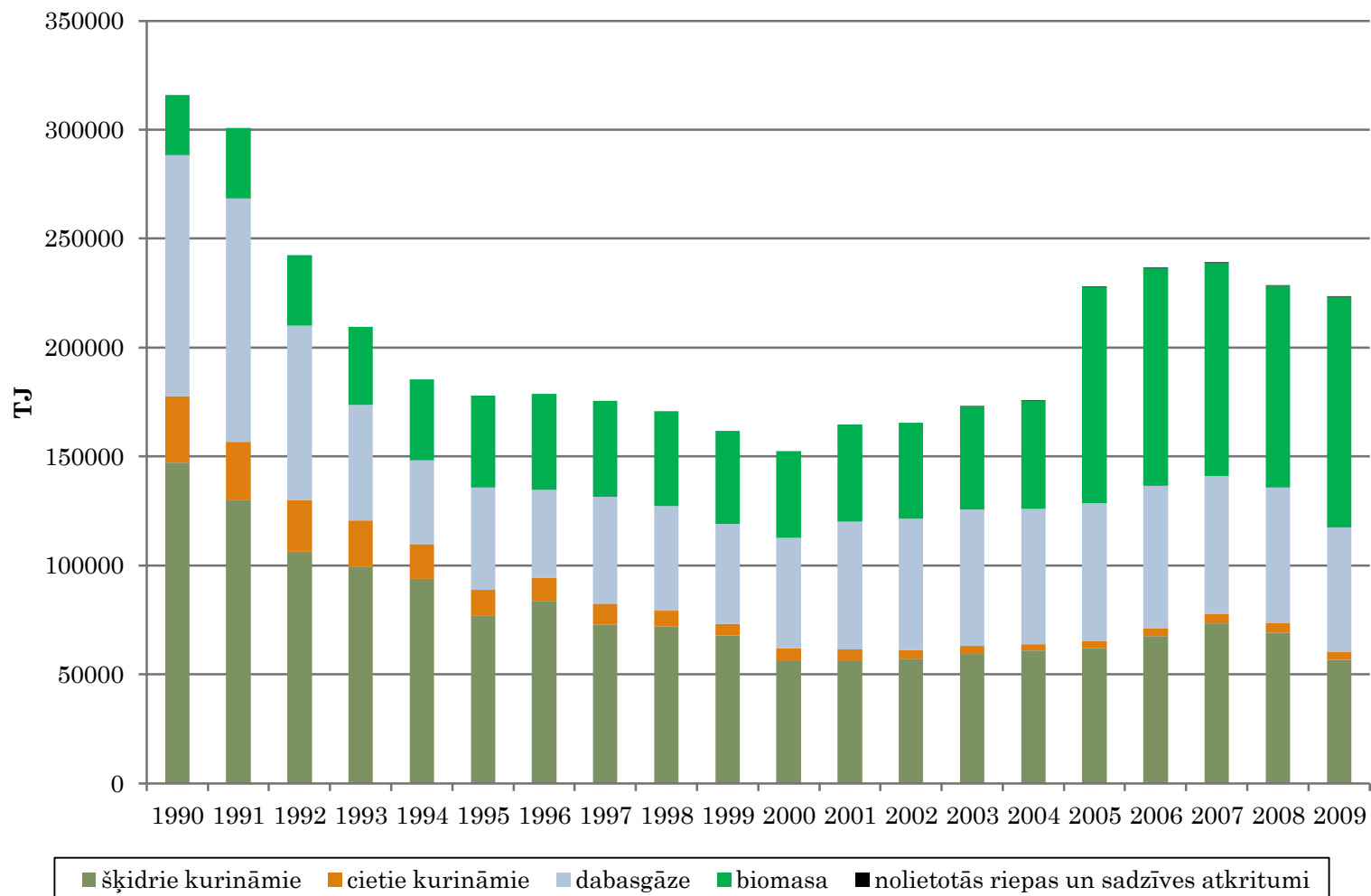
Šķīdinātāji un citu produktu lietošana

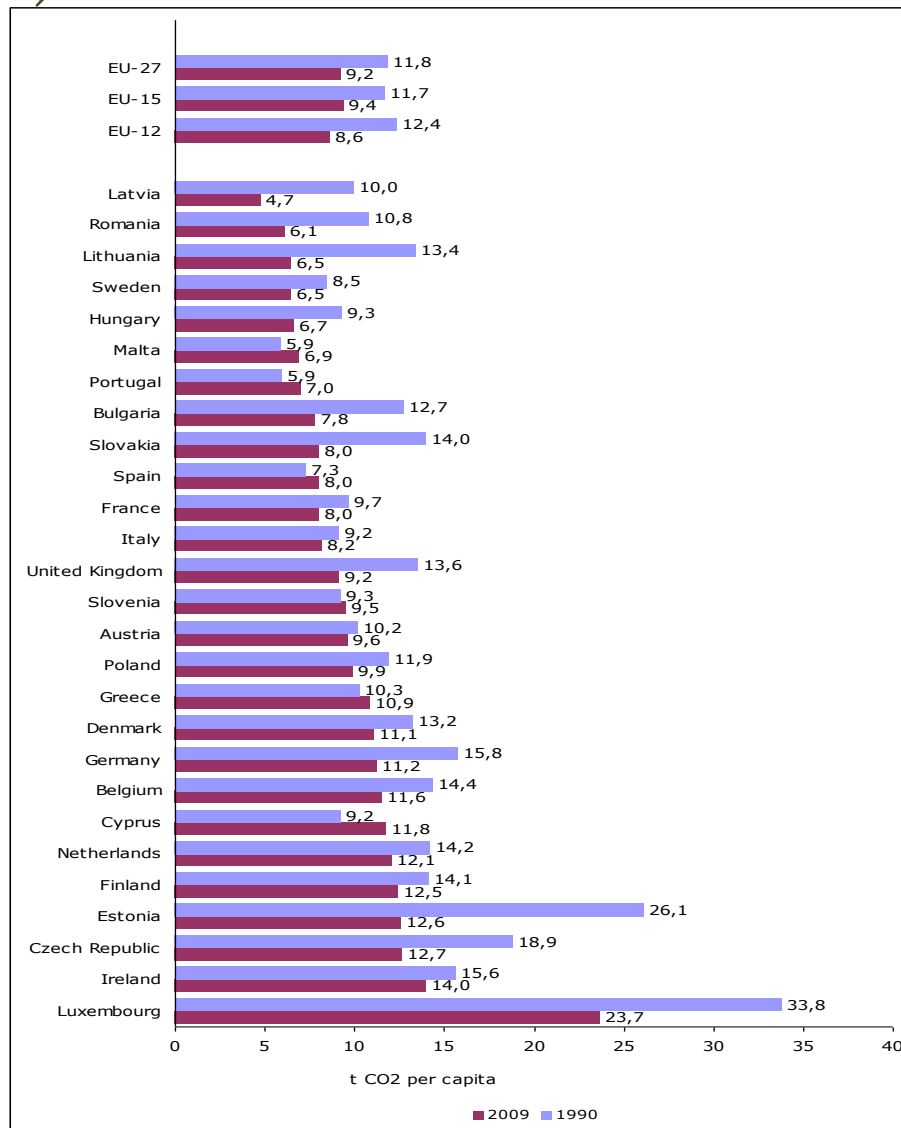
Latvijas kopējās SEG emisijas 2010.gadā

LATVIJAS ENERGORESURSU PATĒRIŅŠ

EMISIJAS UZ IEDZĪVOTĀJU ES UN LV (T CO₂/IEDZ) 2009

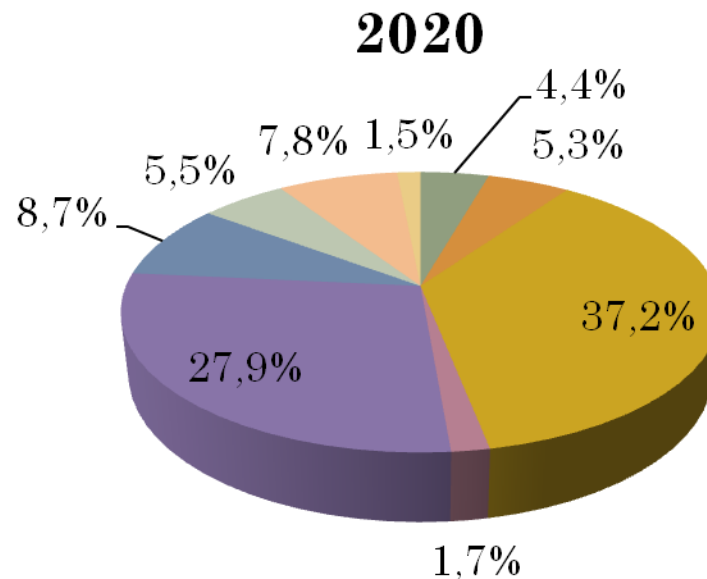
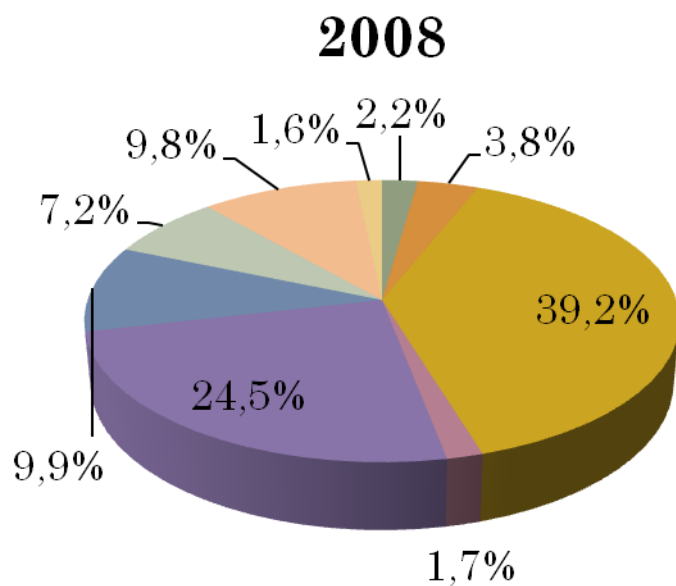
LATVIJAI SAISTOŠIE MĒRĶI (2)

- 2013.-2020.gada periods
  - Normatīvais pamats: Eiropas Savienības normatīvie akti klimata un atjaunojamo energoresursu jomā (t.s., 20-20-20);
  - Latvijas saistības:
    - **ES-ETS** -21% pret 2005.gadu kopīgs ES mērķis, jo ETS kopīgs tirgus mehānisms
    - **ne-ETS*** +17% salīdzinot ar 2005.gadu (aktuālās prognozes rāda +23% pieaugumu);
    - **40% AER** kopējā enerģijas gala patēriņā 2020.gadā (2007.gadā ap 30%), tai skaitā **10%** transportā (2007.gadā 0,14%)

*ne-ETS: ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā neiekļautās nozares – transports, mazā enerģētika un rūpniecība, mājsaimniecības, lauksaimniecība, atkritumu saimniecība

NE-ETS SEKTORA SEG EMISIJU SADALĪJUMS PA SEKTORIEM – 2008. GADS UN 2020.GADA PROGNOZE

- enerģētika
- rūpniecība
- transports
- rūpnieciskie procesi
- lauksaimniecība
- atkritumu apsaimniekošana
- mājsaimniecības
- pakalpojumi
- pārējie

KLIMATA POLITIKA PĒC 2020.GADA

- Eiropas Savienības valstu vadītāji ir uzstādījuši ilgtermiņa samazināšanas mērķi – samazināt emisijas par 80-95% uz 2050.gadu;
- 2011.gada aprīlī Eiropas Komisija publiskoja „ceļakarti” virzībai uz konkurētspējīgu zema oglekļa ekonomiku 2050.gadā:
  - piedāvā scenāriju emisijas samazināšanas mērķu pārdalei dažādās tautsaimniecības nozarēs;
  - izvirza emisijas samazināšanas starpmērķus, proti, 25% samazinājums līdz 2020.gadam, 40% samazinājums līdz 2030.gadam, 60% samazinājums līdz 2040.gadam un 80% samazinājums līdz 2050.gadam.

EMISIJU SAMAZINĀJUMS ES LĪDZ 2050.GADAM UN STARPMĒRĶI

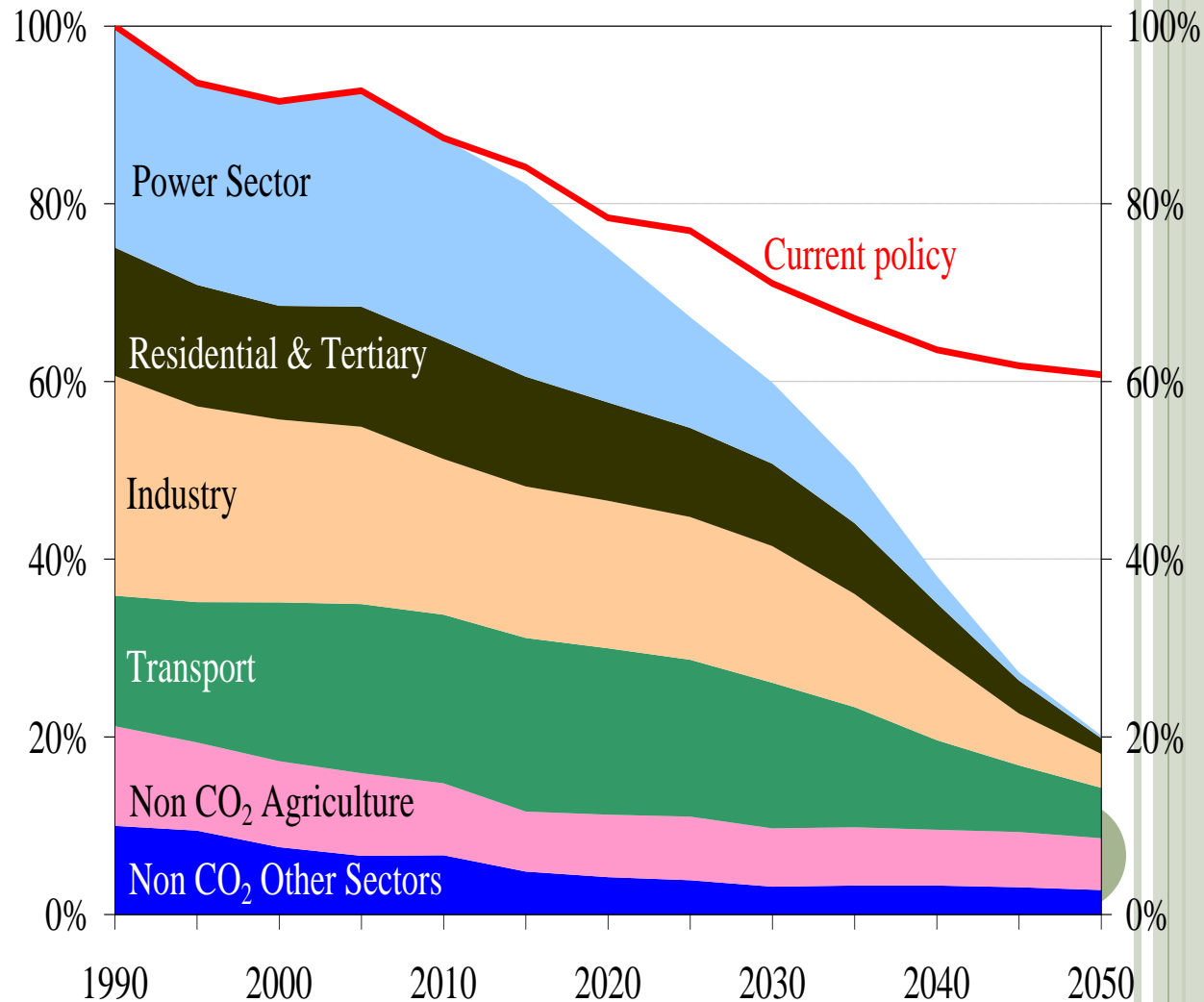
80% SEG emisiju samazinājums 2050 - tikai ar vietējiem pasākumiem

Starpmērķi

-25% 2020

-40% 2030

-60% 2040

Klimata politikas virzieni

Enerģētika

- Energoefektivitātes uzlabošana (ēkas, enerģijas pārvaides tīkli)
- Atjaunojamo enerģoresursu izmantošana
- Efektīvu energotaupošu tehnoloģiju ieviešana

Transports

- Sabiedriskā transporta, velotransporta atīstīšana
- Energoefektīva transporta ieviešana (jaunas mašīnas, elektrotransporti)
- Biodeģvīelas izmantošana
- Satiksmes plūsmas optimizācija
- Ekobraukšana

Rūpniecība

- Ražošanas procesu modernizācija
- Energoefektivitātes uzlabošana
- Tīrāku ražošanas principu ieviešana
- Atjaunojamie enerģoresursu un izejmateriālu izmantošana

Lauksaimniecība

- Labas lauksaimniecības prakses ieviešana
- Kūtsmēslu krātuvju sakārtošana un mēslu pārstrāde
- Sabalansēta dzīvnieku barošana
- Precīza mēslošana

Mežsaimniecība

- Mežaudžu produktivitātes palielināšana
- Apmežošanas veicināšana
- Koksnes produktu plašāka izmantošana
- Efektīvu, videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešana

Atkritumu saimniecība

- Atkritumu pārstrāde un izmantošana
- Atkritumu rašanās novēršana
- Biogāzes savākšana un izmantošana
- Vides prasībām neatbilstošu izgāztuvju rekultivācija

Izglītība, sabiedrības informēšana

- Sabiedrības izglītošana par klimata pārmaiņām
- Informācijas pieejamība

Monitorings, ziņošana

- Starptautisko un ES ziņošanas prasību izpilde (emisijas un piesaistes, to prognozes, politikas un pasākumi)
- Ziņošanas sistēmas pilnveidošana (zinātniskie pētījumi, kapacitātes palielināšana)
- Emisiju un piesaistes prognožu sistēmas izveide

Adaptācija (pielāgošanās)

- Klimata risku identifikācija (plūdi, vētras, sausums, karstuma viļņi u. c.)
- Adaptācijas pasākumu izstrāde
- Apdrošināšanas sistēmas pilnveidošana
- Reģionālā plānošana
- Monitoringa sistēmas adaptācijai klimata pārmaiņām izveide

ADAPTĀCIJA (PIELĀGOŠANĀS)

– GALVENIE RISKI UN PRIEKŠROCĪBAS

“_”

- Jūras krasta erozija
- Biežākas un spēcīgākas vētras un virpuļviesuļi
- Plūdi, sausums
- Veselības problēmas (karstuma viļņi, reģionam netipiskas slimības)
- Bioloģiskās daudzveidības izmaiņas (sugu zaudēšana vai pārvietošanās)

“+”

- Ilgāks veģetācijas periods
- Salnu varbūtības samazināšanās
- Cilvēku mirstības samazināšanas no aukstuma
- Apkures izdevumu samazināšanās
- Nokrišņu apjoma palielināšanās, jo īpaši rudens sezonā, kas veicinās augstāku un stabilāku elektroenerģijas izstrādi HES

ADAPTĀCIJAS PASĀKUMI

- Šobrīd tiek izstrādāta adaptācijas stratēģija
- Atsevišķas pašvaldībās stratēģijas jau izstrādājušas (Salacgrīva, Rīga)
- Pasākumi pavasara plūdu novēršanai Daugavā
- Mežsaimniecības nozares adaptācijas pasākumi (Latvijas valsts meži)
- Veikti atsevišķi izpētes projekti par ietekmēm un pasākumiem mežsaimniecības, lauksaimniecības, jūras piekrastes zonā

PALDIES!

Informācija un kontakti:

VARAM:

linda.leja@varam.gov.lv

andzela.peterson@varam.gov.lv

ES Klimata ģenerāldirektorāts:

<http://ec.europa.eu/dgs/clima/>

ANO Klimata konvencijas lapa:

<http://unfccc.int/>

